

Valvira

Valvonta-asioiden käsittelyprosessit ja niiden kehittäminen

Kommenttipuheenvuoro

Valviran asiantuntijasymposium 8.2.2017
Biomedicum

Ryhmäpäällikkö, sosiaalineuvos Eine Heikkinen
Valvira

Valvira.fi, [@ValviraViestii](https://twitter.com/ValviraViestii)

Valvira

Yksityiset luvat ja sosiaalihuollon valvonta - osasto/HERO

- Sosiaalihuollon valvonta 1.1.2010
- Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden valvonta 1.3.2016
- Sosiaalihuollon yksityiset valtakunnalliset lupa-asiat 10/2011
- Yksityiset terveydenhuollon valtakunnalliset lupa-asiat Valviraan v. 2009
- Adoptiolautakunta 1.7.2012

Valvira

SHL 3 §

Valvira ohjaa ja valvoo sosiaali- ja terveydenhuoltoa erityisesti silloin, kun kysymyksessä ovat:

- 1) periaatteellisesti tärkeät tai laajakantoiset asiat;
- 2) usean aluehallintoviraston toimialuetta tai koko maata koskevat asiat;
- 3) asiat, jotka liittyvät Valvirassa käsiteltävään (terveydenhuoltoa tai terveydenhuollon ammattihenkilöä koskevaan) valvonta-asiaan; sekä
- 4) asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään

L Sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 15 §

Sosiaali- ja terveystalouden lupa- ja valvontavirasto käsittelee sosiaalihuollon ammattihenkilöiden ohjaukseen ja valvontaa liittyvät asiat erityisesti silloin, kun kysymyksessä on

- 1) Periaatteellisesti tärkeä tai laajakantoinen asia
- 2) Asia, joka saattaa edellyttää 20 §:n 2 momentissa tai 25 §:ssä tarkoitettujen turvaamistoimenpiteiden tai seuraamusten antamista.

- Ammattihenkilölain puuttuminen sosiaalihuollosta on vaikuttanut tehtävien jakoon ja toimivaltaan Avien kanssa sekä tehtävämääriin (vrt. terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvonta).
- Valvira on ottanut hyvin harkiten kanteluita selvitykseen (periaatteelliset tai laajakantoiset asiat)
- Kantelumenettelyä kevennetty
- Kirjevastauksia ja siirtoja Aviin
- Vireille vuosittain 300 - 400 valvonta-asiaa

Sosiaalihuollon ammattihenkilövalvonta

- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä tuli voimaan 1.3.2016.
- Laillistettuja sosiaalihuollon ammattihenkilöitä ovat sosiaalityöntekijä, sosionomi ja geronomi.
- Nimikesuojattuja sosiaalihuollon ammattihenkilöitä ovat lähihoitaja, kodinhoitaja ja kehitysvammaistenhoitaja.
- Kaikki sosiaalihuollon laillistetut ja nimikesuojatut ammattihenkilöt merkitään hakemuksesta Valviran ylläpitämään sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin Suosikkiin

Valvira

- Seuraamusharkinnassa keskiössä on asiakasturvallisuuden vaarantuminen tulevaisuudessa (suhteellisuusperiaate ja lievimmän puuttumisen periaate)
- Aluehallintovirastot valvovat ensisijaisesti sosiaalihuollon ammattihenkilöitä omilla alueillaan.
- Valvira käsittelee ne sosiaalihuollon ammattihenkilöitä koskevat valvonta-asiat joissa mahdollisesti:
 - annetaan ammattitoimintaa koskevia tarkempia määräyksiä
 - ammatinharjoittamisoikeus poistetaan tai sitä rajoitetaan
 - kielletään käyttämästä nimikesuojattua ammattinimikettä
 - ammattihenkilölle annetaan kirjallinen varoitus.

Valvira

Vireillä sosiaalihuollon ammattihenkilö- valvonta-asioita

Vireillä n. 30 valvonta-asiaa

- Päihtyneenä työskentely
- Kovakourainen käsittely
- Pahoinpitely
- Seksuaalinen hyväksikäyttö
- Varkaudet (yleensä lääkevarkaudet)
- Ammattitaitoon liittyvät puutteet

Suunnitelmaperusteinen valvonta

Valvira

Monipuolisesti arvioitu riskejä eri asiakasryhmien osalta

1. Lastensuojelun ja toimeentulotuen määräaikojen valvonta v:sta 2014

- THL:n kysely kaikkiin kuntiin 2x vuodessa
- määräaikoja ylittäneiden kuntien osuus laskenut
- määrätietoisesti siirrytty kuntien omavalvonnan tukemiseen
- toistuvasti määräaikoja ylittäviin kuntiin tehdään ohjaus- ja arviointikäyntejä

2. Vanhustenhuollon valvonta

- THL:n kyselyn piirissä v.2013 kaikki ympärivuorokautiset sosiaalihuollon asumispalveluyksiköt
- henkilöstömitoitus, yksityisyydensuoja, ravitsemus (yöpaasto), lääkehoito yms.
- kysely ennen uuden vanhuslain voimaantuloa v.2013 ja toistettiin v.2014
- uusi kysely v. 2016 lopussa: alueelliset tilaisuudet sekä ohjaus- ja arviointikäynnit (painopiste kotiin annettavissa palveluissa)

3. Kehitysvammaisten itsemääräämisoikeuden toteutuminen

- Uusi laki 6/2016
- Selvitys itsemääräämisoikeuden toteutumisesta yksityisille palvelujen tuottajille toimintakertomusten avulla sekä otantana julkisille
- Ohjataan ja valvotaan erityisesti lain tulkintaan ja toimeenpanoon liittyviä asioita/ alueellisia tilaisuuksia sekä ohjaus- ja arviointikäyntejä

Oma-aloitteisesti valvontaan

Ikäihmisten kaltoinkohtelu -selvitys

- Selvitys: Kaltoinkohtelu ilmiön yleisyys sekä kaltoinkohtelun tunnistaminen (tieto siitä, että ikäihmisiin kohdistunut seksuaalista hyväksikäyttöä)
- Selvityksen piirissä noin 1400 vanhustenhuollon ympärivuorokautista yksikköä/7600 työntekijää vastasi
- Erityistä huomiota kaltoinkohtelun tunnistamiseen, omavalvontaan, johtamiseen
- SHL:n mukaan sosiaalihuollon yksikön henkilöstöllä on velvollisuus ilmoittaa epäkohdista tai epäilyistä /lain mukaan epäkohtailmoituksen tehneeseen ei saa kohdistaa vastatoimia

Vaikuttavampaa valvontaa

- Laaja tiedottaminen kaltoinkohtelukyselystä
- Nostoja Valviran verkkosivuille:
 - kaltoinkohtelun tunnistaminen
 - johtaminen ja omavalvonta
 - omavalvonta ja ilmoitusvelvollisuus
- Kaikille kyselyyn vastanneille lähetettiin raportti ja kehoitettiin käsittelemään yksiköissä

Valvira

Yksityinen sosiaali- ja terveydenhuollon lupahallinto

- Valvira myöntää valtakunnalliset luvat useamman kuin yhden Avin alueilla toimiville palvelujen tuottajille
- Aluehallintovirastot myöntävät alueellaan toimiville luvat.
- Avit rekisteröivät itsenäiset terveydenhuollon ammattiharjoittajat.

Yksityinen sosiaalihuolto

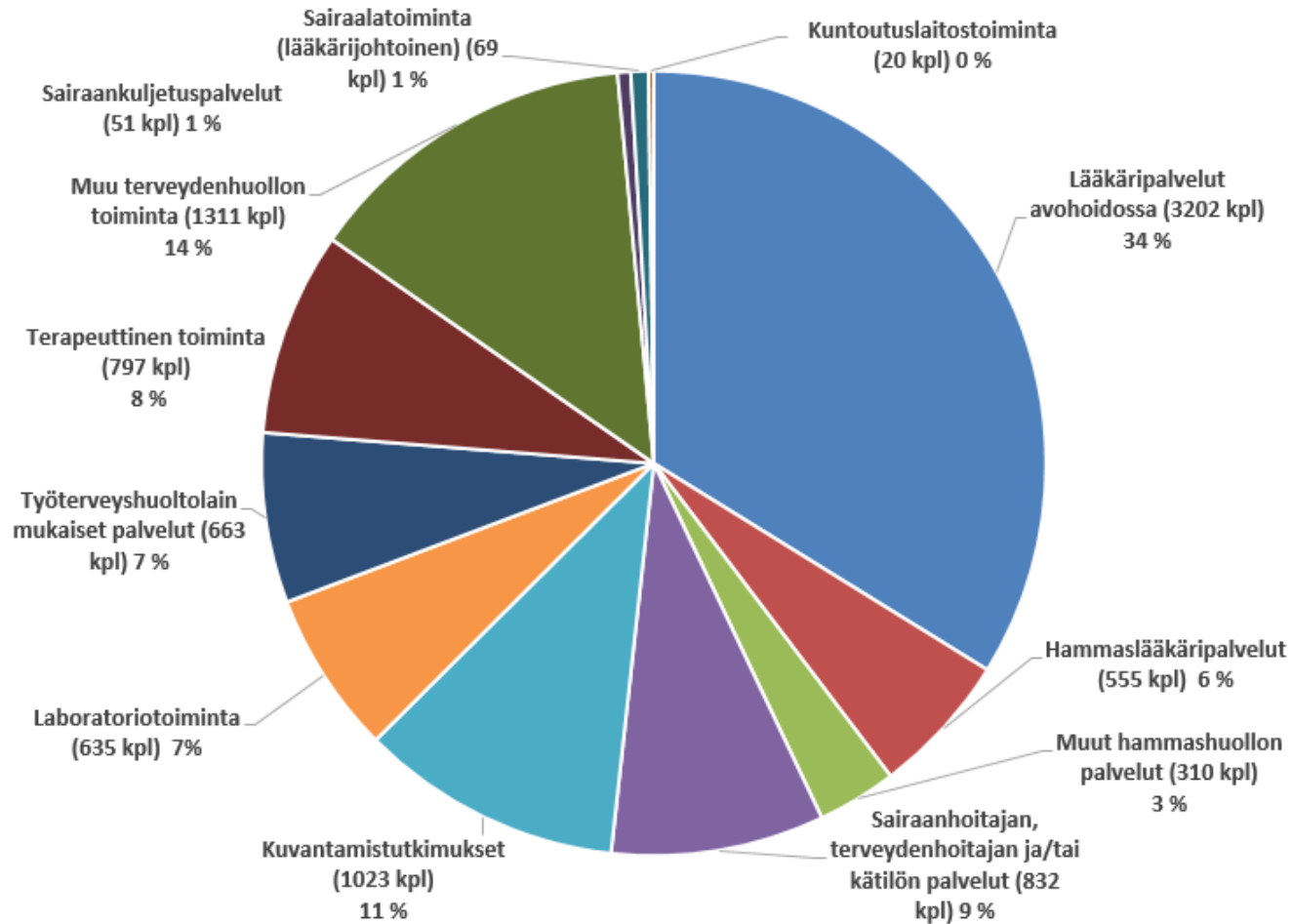
- Valviran luvalla toimi vuoden 2016 lopussa 38 palvelujen tuottajaa ja 698 toimintayksikköä.
- Palvelujen tuottajilla oli toimintayksiöitä keskimäärin 18.

Yksityinen terveydenhuolto

- Valviran luvalla toimi vuoden 2016 lopussa yhteensä 446 palveluntuottajaa ja 4 516 toimipaikkaa.
- Keskimäärin toimipaikkoja/palvelujentuottaja on 10.

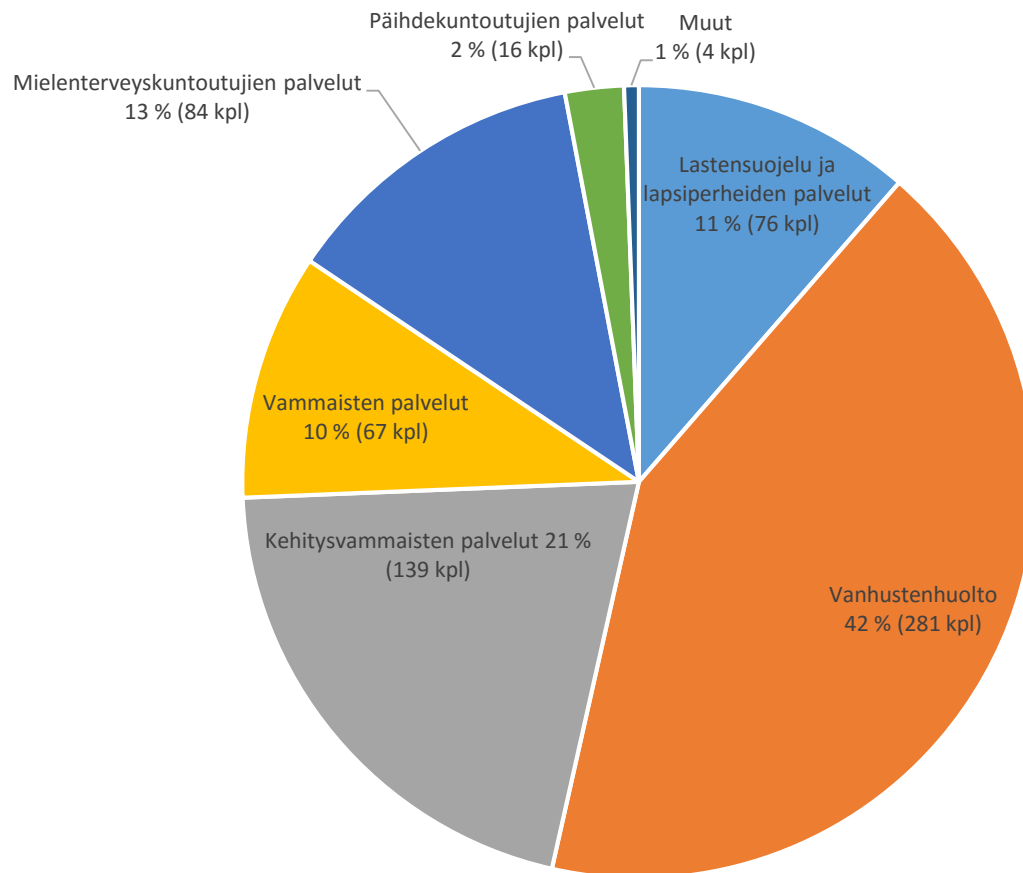

Yksityiset terveydenhuollon luvat

Yksityiset sosiaalihuollon luvat

Yksityinen sosiaali- ja terveydenhuollon lupahallinto - tulevaisuudessa

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut samaan ”tuottamislakiin”
- Lakiesitys eduskuntaan kesään mennessä
- Luvanvaraisuudesta siirryttäisiin rekisteröintimenettelyyn
- Perustuu lähtökohtaisesti palvelujen tuottajan ilmoitukseen
- Viranomaiselle kuitenkin mahdollisuus selvittää asiaa tarkemmin niin arvioidessaan erityisesti huomioiden asiakas/potilasturvallisuus/toiminnan laatu ja laajuus
- Kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujentuottajat rekisteröitäisiin niiden oikeudellisesta muodosta riippumatta ja koskisi yhtäläillä niin julkisia kuin yksityisiä palvelujentuottajia
- Siirtymäsäännös julkisille?

- Mikäli tuottaa maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia sote-palveluja tulossa yhtiöittämisvelvoite eli järjestäminen ja tuottaminen erotetaan toisistaan
- Paikan päällä tapahtuvat ennakkotarkastukset tulisivat vähenemään nykyisestä, mutta niitäkin olisi oikeus tehdä, riskipohjainen arviointi
- Omavalvonta korostuu kaikkien palveluntuottajien kohdalla – velvoite laatia omavalvontasuunnitelma
- Palvelujen tuottajan ja palvelujen/palveluyksiköiden erillinen rekisteröinti
- Palvelujen tuottajille tulossa ns. julkirekisteri (palvelujen tuottajat ja annettavat palvelut)

- Alueuudistus.fi

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan pitkäjänteinen kehittäminen

- Toimintaympäristön muutokset, erityisesti sote-uudistus, asettavat haasteita valvonnalle
- Valvira ja Avit ovat käynnistämässä yhteisen konkreettisen kehittämistyön, joka tähtää valvonnan pitkäjänteiseen kehittämiseen ja valmistaa toimimaan tulevan sote- ja alueuudistusratkaisun tavoitteiden mukaisesti uusissa rakenteissa
- Työn kohteena ovat valvonnan sisältö ja menetelmät
- Koordinaatiotyöryhmä toimii hankkeen seuranta- ja ohjausryhmänä

Kehittämistyö:

- Valvonnan tietopohja, tilastointi ja riskinarviointi
- Maakuntien järjestämisvastuun ja palveluntuottajien valvonta sekä valvonta- ja ohjausroolien/tehtävien määrittely
- Valvontamenetelmät, esim. järjestäjien ja tuottajien omavalvonta, ohjaus- ja arviointikäynnit ym.
- Valvonnan vaikuttavuuden arviointi
- Valvontaosaamisen tunnistaminen ja varmistaminen